

3.6.2002

Valtiovarainministeriö

VALTIOVARAINMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2001

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa valtiovarainministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2001 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Susanna Falck ja valvonut tarkastuspäällikkö Markku Heikkinen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut valtiovarainministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskenta-toimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI**Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, laskelmien tarkastelu ja kirjanpito**

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osiltaan oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyysiin perustuen.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella arvioituna voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna.

Tuloksellisuuden kuvaus ja sen perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen kehittämistavoitteiden toteumatietojen, henkilöstötietojen ja toimintaprosessien suoritustietojen sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuloksellisuuden kuvauksen vaikuttavuustietojen osalta on esitettyjen tietojen riittävyttä arvioitu kokonaisuutena.

Ministeriö ei ole velvollinen esittämään kustannusvastaavuuslaskelmia, koska maksullisen toiminta on vähäistä.

Ministeriön tilivirastokohtaisena tuloksellisuuden kuvauksena esitetyt kehittämistavoitteita, henkilöstöä ja toimintaprosesseja koskevat tiedot on todettu luotettaviksi. Taloudellisuustietojen puuttuessa tulee tuloksellisuuden kuvaukseen sisällyttää ministeriön tulosalue- tai tehtäväkohtaisten kustannusten kehitystä kuvaavat tiedot kolmelta vuodelta. Tuloksellisuuden kuvauksen riittävyden osalta todetaan, että ministeriön tulosalue- tai tehtäväkohtaisten kustannusten kehitystä koskevien tietojen puuttumisen johdosta tietoja ei tältä osin voida pitää riittävinä.

Esitetyt vaikuttavuustietoja voidaan pitää kokonaisuutena riittävinä.

Ministeriön laskentatoimi tuottaa menopohjaista seurantatietoa sekä kustannustietoja maksullisten suoritteiden hinnoitteluun. Ministeriön kustannuslaskennassa tuotetaan osana hinnoittelua myös tulosraportoinnin edellyttämiä tietoja toiminnan kustannuskehityksestä tulosalueittain. Ministeriön raportoinnin kehittämistä tulisi kuitenkin jatkaa niin, että kustannuspohjainen tulosinformaatio esitetään osana tuloksellisuuden kuvausta.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu laskentatoimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä sekä hankintatoimen tarkastuksen yhteydessä.

Hankintatoimen tarkoituksenmukainen organisointi ja valvonta edellyttää, että ministeriön sisäinen ohjeistus sisältää ajantasaiset ja kattavat ohjeet hankintamenettelyistä. Ministeriön tulee taloussäännön uudistamisen yhteydessä päivittää riittävät sisäiset määräykset hankintatoimen menettelyistä. Muilta osin voidaan sisäistä valvontaa tarkastetuilla alueilla pitää asianmukaisesti järjestettynä.

TULOSTAVOITTEET HALLINNONALALLA JA HALLINNONALAN TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

Tulostavoitemenettelyt hallinnonalalla

Hallinnonalan virastoille vuoden 2001 tulossopimuksissa asetettujen tulostavoitteiden sisältö ja laajuus vaihtelee tilivirastojen eri toimialueiden, toimintatapojen ja koon mukaan sekä toiminnan mitattavuuden mukaan. Yleiskuva valtiovarainministeriön hallinnonalan tavoiteasetannasta on, että enemmistöllä tilivirastoista on suorituksia mittaavia ja arvioivia tulostavoitteita. Kokonaisuutena on pääosalle alaisista virastoista asetettu tuottavuus-, taloudellisuus- ja vaikuttavuustavoitteita sekä maksullisen toiminnan kannattavuustavoitteet. Tulostavoitteiden kattavuuden osalta todetaan, että osassa tilivirastoja on edelleen kehittämistarvetta toiminnan kaikkien keskeisten tehtäväalueiden saattamiseksi tulohjauksen piiriin.

Hallinnonalan toimintakertomustiedot

Hallinnonalan toimintakertomuksessa on kattavasti raportoitu vuoden 2001 talousarvion pääluokkatason tulostavoitteiden toteutumisesta. Tulosraportointi painottuu hallinnonalan keskeisten tulosalueiden ja tehtäväkokonaisuuksien vaikuttavuus- ja kehittämistavoitteiden toteutumisiin sekä hallitusohjelman hankkeiden tulosten kuvauksiin.

Raportointiin on sisällytetty vaikuttavuutta, laatua ja taloudellisuutta kuvaavia tunnus- ja kehityslukuja sekä suorite- ja kustannustietoja mm. hallinnonalan talous-, finanssi- ja veropolitiikan tehtäväalueilta sekä valtion rahoituksen hallinnasta. Tulosraportointia tulisi täydentää hallinnonalan palvelu- ja tuotantotoiminnan taloudellisuuden kehitystä kuvaavilla tiedoilla.

Hallinnonalan siirtomenojen vaikuttavuustietoja on sisällytetty tehtäväalueittaisiin tuloksellisuustietoihin. Siirtomenojen yleistavoitteiden toteutumisesta ei ole erillisiä vaikuttavuusarviointeja.

Ministeriön katsaus toimialaan kuuluvaan liike- ja muuhun taloudelliseen toimintaan vastaa olennaisilta osin raportointivaatimuksia ja sisältää asetettujen tavoitteiden toteutum tiedot.

Toimintakertomustietojen kokonaisuuden osalta todetaan, että raportoinnissa on esitetty keskeiset tiedot hallinnonalan toiminnasta ja sen vaikuttavuudesta.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Ylitarkastaja

Susanna Falck

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriön valtiosihteeri
Valtiokonttori